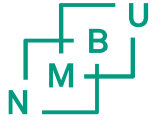

LANDTIME - The Planning and Building Act between market demand, land policy, sustainability, temporality, and intergenerational justice (2021-2025) - Status

Kommunal- og distriktsdepartementet - Planforskning - Temadag med prosjektledere 3. mai 2023

Knut Boge, Fakultet for landskap og samfunn, Institutt for eiendom og juss

LANDTIMES mål

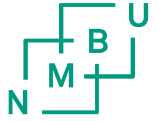

- Hovedmål:
  - Å utforske det norske plansystemets *funksjonelle kapasitet til å håndtere multiple temporaliteter i romlig planlegging*,
  - herunder settet med planer og plantyper, og eiendom og eiendomsrettens rolle i offentlig planlegging, med tilhørende utfordringer i tre ulike geografiske kontekster.
- Sekundærmål:
  - Å utforske *planenes innhold og tidshorisonter, overganger eller vekslinger mellom planer på ulike nivåer, og samspillet mellom offentlig romlig planlegging og privat eiendom*,
  - og hvordan de to systemene legger premissene for håndtering av temporalitet knyttet til markedets etterspørsel og intergenerasjonell rettferdighet.

Bilde: Bergen kommune.

WP0 Prosjektledelse - siden KDD-møtet i april 2022

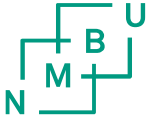
- Teamsmøte 20. juni 2022
- Metodeworkshop på Teams 23. september 2022
- Fysisk møte på NMBU 27-28. oktober 2022
- Søknad til Forskningsrådet om budsjettrevisjon
- Årsrapport for 2022 til Forskningsrådet
- Teamsmøte 29. mars 2023
- Neste Teamsmøte 19. juni 2023

WP1 Håndtering av overlappende ulike tidshorisonter innenfor romlig utvikling og planlegging - siden KDD-møtet i april 2022

- Etablerer et teoretisk rammeverk og en metodeavklaring for internasjonal sammenlikning av plansystemer, for å undersøke PBL som multitemporalt styringsrammeverk
- På grunnlag av en oversikt over eksisterende litteratur om norsk planlegging er det identifisert kunnskapshuller og behov for teoretiske avklaringer.
- Avklaringene publiseres som kapitler i en norsk antologi om gjennomføring i planlegging
  - Romlig planlegging som praksis, sosioteknisk system og virkemiddelapparat
  - Plandokumentene som institusjonell utforming av styringsinstrumenter
  - Strategisk planlegging som praksis for samordning i norsk planlegging

WP2 Tidshorisonter, statiske og dynamiske elementer i lokal planlegging - siden KDD-møtet i april 2022

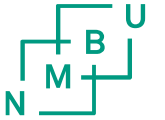
- Feltarbeid i Meløy kommune 22 og 23 mars, om kommunal planlegging og besøksforvaltning knyttet til hovedinnfallsårer og lokalsamfunn i tilknytning til Svartisen/Engenbreen
- Workshop om besøksforvaltning og kommunal planlegging med Nordland fylkeskommune 24 mars – fylkeskommunens planveileder-rolle
- Nesten ferdig med en litteraturstudie om besøksforvaltning
- Har fått inn noen funn fra litteraturstudien i LANDTIME WP2 i NOU 2023:10 - *Leve og oppleve - Reisemål for en bærekraftig fremtid* – kapitlet om besøksforvaltning

WP3 Spenninger mellom forutsigbarhet og fleksibilitet i reguleringsplaner - siden KDD-møtet i april 2022

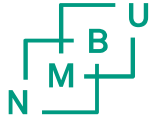
- I rute - datainnsamlingen er godt i gang i Bergen (for de to andre partnerne planlegger vi datainnsamling senere i 2023)
- Vi har så langt gjennomført:
  - 4 studieturer til Bergen med intervjuer av sentrale aktører i kommunen og hos utbyggere
  - En ytterligere studietur gjennomføres neste uke, der prosjektet også presenteres på forum for planetater i storbynettverket
- Dokumentstudier av planprosesser på transformasjonsområdet Mindemyren i Bergen (KPA, områderegulering og en rekke detaljreguleringsprosesser)
- To kapitler til antologi om gjennomføring i planlegging
  - Et kapittel med teorigrunnlag
  - Et kapittel med empiri fra Mindemyren

WP4 Mer tidseffektiv gjennomføring av planer - siden KDD-møtet i april 2022

- Arbeider med en internasjonal artikkel om utfordringene i jordskiftelovens virkemidler om planskapt netto verdiøkning (jskl. §§ 3-30 til 3-32). Verdsetting er en av de største utfordringene.
  - Presenteres på FIG-konferansen i Orlando, FL, 31.mai 2023
- To masterstudenter har gjennomført en dokumentstudie av jordskiftesaker (2017-2022) i urbane områder etter jskl §§ 3-4 (ny utforming av eiendom og evigvarende bruksretter) og 3-7 (deling av eiendom) med fokus på jordskifterettens vurderinger av verdsettingen
  - Har fått inn over 100 saker, 37 brukes i studien
  - Svært varierende vurderinger av verdsetting, og jordskifte i urbane områder brukes i størst grad av private på saker med mindre arealer
  - Datasettet og studentenes funn kan gi grunnlag for en norskspråklig artikkel

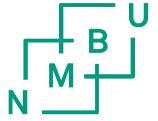
WP5 Sammenstilling, sammenligning, syntese, kompetanse- og systemutfordringer, samt policyanbefalinger - siden KDD-møtet i april 2022

- Oppstart i januar 2023 som planlagt
- Sammenstille funn fra WP1-WP4
- Utvikle spørreskjemaer til spørreskjemaundersøkelser
- Arbeider med kapittel til norsk antologi om gjennomføring i planlegging
  - Planlegging og bygging av riksveier etter overgangen fra veiloven til plan- og bygningsloven

Formidling så langt

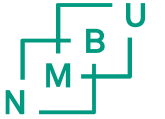
• 2022

- 1 lederartikkel i *Kart og Plan* nr. 1 2022
- 5 kapitler i *Eiendom og juss vol. 2* (Universitetsforlaget)
- 1 paper i proceedings (Forskning i friluft 2021)
- 2 presentasjoner på internasjonale konferanser (PLPR, PlanNord)
- 2 presentasjoner på nasjonale konferanser (Besøksforvaltning i verne- og friluftsområder, Levende landskap Park-konferansen)
- Presentasjoner på 8 fysiske seminarer (herav 3 dommerseminarer i regi av Domstolsadministrasjonen, Bergen kommune, Grunneierforum for Mindemyren, Bergen næringsråd)
- 4 presentasjoner på Webinarer (Reisemålsutvalget, Nordland fylkeskommune, Troms og Finnmark fylkeskommune, NMBU)

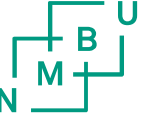
• 2023

- NOU 2023:10 - *Leve og oppleve - Reisemål for en bærekraftig fremtid*– Funn fra litteraturstudien i LANDTIME WP2 i kapitlet om besøksforvaltning
- 3 fysiske seminarer (Nordland fylkeskommune, Innlandet fylkeskommune, Kluge/OPUS)

Planene fremover

- WP1:
  - Teoretiske avklaringer, komparative studier
- WP2:
  - Vitenskapelig artikkel basert på feltarbeidet i Lofoten i 2022 og Meløy i 2023
  - Møte Ingo Mose (Oldenburg) i Oslo 2 juni
  - Rekruttere to M-BYREG studenter som høsten 2023 skal skrive for LANDTIME om hhv Byfjellene i Bergen og Meløy
- WP3:
  - Oppstartseminar primo juni 2023 for stipendiat Therese Staal Brekke
  - Fortsette datainnsamlingen i Bergen, begynne datainnsamlingen i Nordland (sommeren 2023) og i Indre Østfold (høsten 2023)
  - Begynne arbeidet med en internasjonal artikkel høsten 2023, mål om ferdigstilling i 2024

Planene fremover, forts.

- WP4:
  - Videreutvikle paperet fra FIG til en internasjonal artikkel
  - Videreutvikle masterstudien om urbant jordskifte til en norskspråklig artikkel
- WP5:
  - Sammenstille empiriske- og teoretiske funn fra WP1-WP4
  - Utarbeide spørreskjemaer
  - Gjennomføre spørreskjemaundersøkelser og statistiske analyser av dataene

Noen læringspunkter og snubletråder så langt

- Det må gjennomgås store mengder dokumenter. Ikke nok å basere seg på informantintervjuer alene.
- Viktig med teoretisk forankring av arbeid med empiri og analyser, og institusjonell teori er en nøkkel til forståelse.
- Arbeidet med empiri og teoretisk forankring av denne gir mye ny innsikt i hvorfor ting blir som de blir.
- Fylkeskommunen kan være en viktig katalysator for å få besøksforvaltning på dagsorden i kommunene, og få det integrert i kommunalt planverk.
- Inkludere besøksforvaltning i kommuneplanens samfunnsdel for å gjøre besøksforvaltning til en integrert del av lokalsamfunnsutviklingen, slik at reiselivet utvikles på lokalsamfunnets premisser i en demokratisk prosess.
- Besøksforvaltning må håndtere både langsiktige og kortsiktige utfordringer, med integrering i kommuneplaner som del av en langsiktig strategi, og tiltaksplaner for håndtering av «burning issues».
- Planskapt netto verdiøkning kan fungere godt på jomfruelig mark, men i allerede bebygde områder støter man på utfordringer, særlig knyttet til verdsetting av arealene, som gjør at virkemidlene ikke fungerer etter intensjonen.
- Planlegging og gjennomføring av store infrastrukturprosjekter tar ofte lang tid. Der det er lokalt ønske om infrastrukturen kan interkommunalt plansamarbeid bidra til å redusere planleggingstiden.
- Ta høyde for det uventede (Covid 19, etc.) ved gjennomføringen av LANDTIME.

Takk for oppmerksomheten

knut.boge@nmbu.no

LANDTIMEs hjemmeside: <https://www.nmbu.no/en/projects/node/44437>

